

การพัฒนาสารสกัดเปลือกมังคุดเป็นน้ำยาจุ่มหัวนมในแม่โคระยะรีดนม ทำการศึกษาในแม่โค 2 กลุ่ม คือ แม่โคที่เป็นโรคเต้านมอักเสบแบบไม่แสดงอาการก่อนทดลอง (SM) และแม่โคที่ไม่เป็นโรคเต้านมอักเสบก่อนทดลอง (NM) แบ่งแม่โคทั้งสองกลุ่มออกเป็น 3 พวก ให้ได้รับการจุ่มหัวนมหลังรีดนมด้วยสารสกัดเปลือกมังคุด(M) น้ำยาไอโอดีน(I) และน้ำยาหลัก (C) ติดต่อกันเป็นเวลา 6 เดือน ทำการตรวจค่า เซลล์ในน้ำนม (SCC) พบว่า แม่โคทั้งสองกลุ่ม ที่ได้รับการจุ่มหัวนมด้วยสารสกัดเปลือกมังคุดและน้ำยาไอโอดีน (SM-M SM-I NM-M และ NM-I) มีค่า SCC หลังการทดลอง ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$) โดยมีค่า SCC เท่ากับ 4.75 8.63 3.34 และ 2.00×10^5 cell/mL ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างจากแม่โคทั้งสองกลุ่มที่ได้รับการจุ่มด้วยน้ำยาหลัก (SM-C และ NM-C) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยมีค่า SCC หลังการทดลอง เท่ากับ 35.03 และ 23.26×10^5 cell/mL ตามลำดับ ผลการเพาะแยกเชื้อแบคทีเรียจากตัวอย่างน้ำนมที่มีค่า SCC เกิน 5×10^5 cell/mL ยังคงตรวจพบ *Staphylococcus* spp และ *Streptococcus* spp อยู่ในทุกกลุ่ม คุณภาพน้ำนมจากการตรวจ Methylene blue reduction test , Alcohol test, clot on boiling test and Microbial inhibitor test พบว่าน้ำนมของแม่โคทั้งสองกลุ่มที่ได้รับการจุ่มหัวนมด้วยน้ำยาหลัก (SM-C และ NM-C) มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่ามาตรฐาน ส่วนต้นทุนของน้ำยาจุ่มหัวนมของสารสกัดเปลือกมังคุด น้ำยาไอโอดีน และ น้ำยาหลัก เท่ากับ 78 115 และ 5 บาท/ลิตร ตามลำดับ

The develop Post-milking teat dip from Mangosteen peel extract was conducted in 2 group of lactating cow ; Sub-Clinical mastitis cow (SM) and non mastitis cow (NM) in pre-trial. In each group was divided into 3 subgroup and assigned to 3 Post-milking teat dip for 6 month ; Mangosteen peel extract (M) , Iodine (I) and Fake (C). The results showed that post-trial SCC in milk sample from SM-M, SM-I, NM-M and NM-I subgroup were not significant different ($P>0.05$) with 4.75 8.63 3.34 and 2.00×10^5 cell/mL respectively but significant different ($P<0.05$) from SM-C and NM-C subhgroup with 35.03 and 23.26×10^5 cell/mL respectively. As a result of bacteria culture form milk sample being SCC more than 5×10^5 cell/mL. *Staphylococcus spp* and *Streptococcus spp* were found in all group. The milk quality in SM-C and NM-C subgroup were inspected by Methylene blue reduction test, Alcohol test , Clot on boiling test and Microbial inhibitor test. These four test had lower quality than Milk Quality Standards. The cost of Mangosteen peel extract, Iodine and fake teat dip were 78 115 and 5 bath per litre respectively.